TEISINGUMO TEISMO (didžioji kolegija) SPRENDIMAS

2018 m. balandžio 17 d.*

„Prašymas priimti prejudicinį sprendimą – Europos Sąjungos pilietybė – Teisė laisvai judėti ir gyventi valstybių narių teritorijoje – Direktyva 2004/38/EB – 28 straipsnio 3 dalies a punktas – Didesnė apsauga nuo išsiuntimo iš šalies – Sąlygos – Teisė nuolat gyventi šalyje – Gyvenimas priimančiojoje valstybėje narėje pastaruosius dešimt metų iki sprendimo išsiųsti iš atitinkamos valstybės narės teritorijos priėmimo – Įkalinimo laikotarpis – Padariniai dešimties metų gyvenimo šalyje tęstinumui – Sąsaja su bendru integracinių ryšių vertinimu – Momentas, kada toks vertinimas atliekamas, ir kriterijai, į kuriuos reikia atsižvelgti“

Sujungtose bylose C-316/16 ir C-424/16

dėl *Verwaltungsgerichtshof Baden-Württemberg* (Badeno-Viurtembergo žemės aukštesnysis administracinis teismas, Vokietija) 2016 m. balandžio 27 d. sprendimu, kurį Teisingumo Teismas gavo 2016 m. birželio 3 d., ir *Supreme Court of the United Kingdom* (Jungtinės Karalystės Aukščiausiasis Teismas) 2016 m. liepos 27 d. sprendimu, kurį Teisingumo Teismas gavo 2016 m. rugpjūčio 1 d., pagal SESV 267 straipsnį pateiktų prašymų priimti prejudicinį sprendimą bylose

B

prieš

Land Baden-Württemberg (C-316/16)

ir

Secretary of State for the Home Department

prieš

Franco Vomero (C-424/16)

TEISINGUMO TEISMAS (didžioji kolegija),

kurį sudaro pirmininkas K. Lenaerts, pirmininko pavaduotojas A. Tizzano, kolegijų pirmininkai R. Silva de Lapuerta, M. Ilešič, J. L. da Cruz Vilaça, A. Rosas ir C. G. Fernlund, teisėjai E. Juhász, C. Toader, M. Safjan, D. Šváby, A. Prechal (pranešėja) ir E. Jarašiūnas,

generalinis advokatas M. Szpunar,

posėdžio sekretorė W. Hewlett, vyriausioji administratorė,

atsižvelgęs į rašytinę proceso dalį ir įvykus 2017 m. liepos 17 d. posėdžiui,

* Proceso kalbos: vokiečių ir anglų.

išnagrinėjęs pastabas, pateiktas:

– B, atstovaujamo advokato R. Kugler,

– F. Vomero, atstovaujamo QC R. Husain, baristerių P. Tridimas ir N. Armstrong ir solisitoriaus J. Luqmani,

– Vokietijos vyriausybės, atstovaujamos T. Henze ir J. Möller,

– Jungtinės Karalystės vyriausybės, atstovaujamos C. Crane, C. Brodie ir S. Brandon, padedamų baristerio R. Palmer,

– Danijos vyriausybės, atstovaujamos M. Wolff, C. Thorning ir M. N. Lyshøj,

– Airijos, atstovaujamos L. Williams, K. Skelly, E. Creedon ir A. Joyce, padedamų BL K. Mooney ir E. Farrell,

– Graikijos vyriausybės, atstovaujamos T. Papadopoulou,

– Nyderlandų vyriausybės, atstovaujamos M. Bulterman ir B. Koopman,

– Europos Komisijos, atstovaujamos E. Montaguti, M. Heller ir M. Wilderspin,

susipažinęs su 2017 m. spalio 24 d. posėdyje pateikta generalinio advokato išvada,

priima šį

Sprendimą

1 Prašymai priimti prejudicinį sprendimą pateikti dėl 2004 m. balandžio 29 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2004/38/EB dėl Sąjungos piliečių ir jų šeimos narių teisės laisvai judėti ir gyventi valstybių narių teritorijoje, iš dalies keičiančios Reglamentą (EEB) Nr. 1612/68 ir panaikinančios direktyvas 64/221/EEB, 68/360/EEB, 72/194/EEB, 73/148/EEB, 75/34/EEB, 75/35/EEB, 90/364/EEB, 90/365/EEB ir 93/96/EEB (OL L 158, 2004, p. 77; 2004 m. specialusis leidimas lietuvių k., 5 sk., 5 t., p. 46, klaidų ištaisymas OL L 274, 2009, p. 47), 28 straipsnio 3 dalies a punkto išaiškinimo.

2 Šie prašymai pateikti nagrinėjant, pirma, Graikijos piliečio B ir *Land Baden-Württemberg* (Badeno-Viurtembergo federalinė žemė, Vokietija) ginčą ir, antra, Italijos piliečio Franco Vomero ir *Secretary of State for the Home Department* (vidaus reikalų ministras, Jungtinė Karalystė) ginčą dėl sprendimų išsiųsti B ir F. Vomero iš šalies.

Teisinis pagrindas

Sąjungos teisė

3 Direktyvos 2004/38 17, 18, 23 ir 24 konstatuojamosiose dalyse nurodyta:

„(17) Nuolatinio gyvenimo [šalyje] galimybė nusprendusiems ilgam laikui įsikurti priimančiojoje valstybėje narėje Sąjungos piliečiams sustiprintų Sąjungos pilietybės jausmą ir yra pagrindinis elementas skatinant socialinę sanglaudą, o tai yra vienas iš pagrindinių Sąjungos tikslų. Todėl

nuolatinio gyvenimo [šalyje] teisė turėtų būti nustatyta visiems Sąjungos piliečiams ir jų šeimos nariams, kurie pagal šia direktyva nustatytus reikalavimus gyveno priimančiojoje valstybėje narėje ištisinį penkerių metų laikotarpį ir jiems nebuvo pritaikyta išsiuntimo iš šalies priemonė.

(18) Siekiant, kad nuolatinio gyvenimo šalyje teisė būtų tikras integravimosi į priimančiosios valstybės narės visuomenę variklis, kartą ją suteikus, nebeturėtų būti keliami jokie reikalavimai.

<…>

(23) Sąjungos piliečių ir jų šeimos narių išsiuntimas iš šalies dėl valstybinės politikos [viešosios tvarkos] ar visuomenės saugumo priežasčių yra priemonė, galinti rimtai pakenkti asmenims, kurie, pasinaudodami jiems Sutarties suteikiamomis teisėmis ir laisvėmis, galutinai integravosi priimančiojoje valstybėje narėje. Todėl tokių priemonių taikymo sritis turėtų būti apribota pagal proporcingumo principą, kad būtų atsižvelgta į susijusių asmenų integracijos laipsnį, jų gyvenimo priimančiojoje valstybėje narėje trukmę, jų amžių, sveikatos būklę, šeimyninę [šeiminę] bei ekonominę padėtį ir sąsajas su jų kilmės šalimi.

(24) Taigi, kuo didesnis Sąjungos piliečių ir jų šeimos narių integracijos laipsnis priimančiojoje valstybėje narėje, tuo didesnė turėtų būti apsauga nuo išsiuntimo iš šalies. Išsiuntimo iš šalies priemonė prieš Sąjungos piliečius, kurie priimančiosios valstybės narės teritorijoje gyveno daug metų, ypač, jei jie gimė ir visą gyvenimą gyveno joje, turėtų būti taikoma tik išskirtinėmis aplinkybėmis, kai yra neginčijamų [privalomųjų] visuomenės saugumo priežasčių. Be to, tokios išskirtinės aplinkybės turėtų būti taikomos ir nepilnamečių išsiuntimo iš šalies priemonei, siekiant apsaugoti jų ryšius su šeima pagal 1989 m. lapkričio 20 d. Jungtinių Tautų [v]aiko teisių konvenciją.“

4 Direktyvos 2004/38 III skyriaus „Teisė gyventi šalyje“ 6 straipsnyje „Teisė gyventi šalyje iki trijų mėnesių“ ir 7 straipsnyje „Teisė gyventi šalyje ilgiau kaip tris mėnesius“ konkrečiai nurodytos sąlygos, kurioms esant Sąjungos piliečiai ir jų šeimos nariai turi teisę gyventi kitoje valstybėje narėje nei ta, kurios pilietybę turi Sąjungos piliečiai.

5 Direktyvos 2004/38 IV skyriaus „Nuolatinio gyvenimo šalyje teisė“ 16 straipsnyje nustatyta:

„1. Sąjungos piliečiai, kurie priimančiojoje valstybėje narėje legaliai gyveno ištisinį penkerių metų laikotarpį, turi nuolatinio gyvenimo joje teisę. Šiai teisei netaikomi III skyriuje numatyti reikalavimai.

<…>

3. Gyvenimo šalyje tęstinumas nenutrūksta dėl trumpalaikių išvykų, ne ilgesnių kaip šeši mėnesiai per metus, arba ilgesnių išvykų, susijusių su privalomąja karine tarnyba, ar vienos ne ilgesnės kaip 12 mėnesių iš eilės išvykos dėl svarbių priežasčių, pvz., nėštumo ir gimdymo, sunkios ligos, studijų ar profesinio parengimo, arba paskyrimo į kitą valstybę narę arba trečiąją šalį.

4. Įgyta nuolatinio gyvenimo šalyje teisė gali būti prarasta tik išvykus iš priimančiosios valstybės narės ilgesniam kaip dveji metai iš eilės laikotarpiui.“

6 Direktyvos 2004/38 VI skyrius „Teisės įvažiuoti į šalį ir teisės gyventi šalyje apribojimai dėl valstybinės politikos [viešosios tvarkos], visuomenės saugumo ir sveikatos apsaugos priežasčių“ apima 27–33 straipsnius.

7 Direktyvos 2004/38 27 straipsnio „Bendrieji principai“ 1 ir 2 dalyse nustatyta:

„1. Laikydamosi šio skyriaus nuostatų valstybės narės gali apriboti Sąjungos piliečių ir jų šeimos narių, neatsižvelgiant į pilietybę, judėjimo ir gyvenimo šalyje laisvę dėl valstybinės politikos [viešosios tvarkos], visuomenės saugumo ar sveikatos apsaugos priežasčių. Šiomis priežastimis nesinaudojama ekonominėms reikmėms patenkinti [nesiremiama siekiant ekonominių tikslų].

2. Priemonės, kurių imtasi dėl valstybinės politikos [viešosios tvarkos] ar visuomenės saugumo priežasčių, turi atitikti proporcingumo principą ir būti grindžiamos vien atitinkamo asmens elgesiu. Buvę kriminaliniai nusikaltimai patys savaime [teistumas už ankstesnę nusikalstamą veiką savaime] negali būti tokių priemonių ėmimosi priežastis.

Atitinkamo asmens elgesys turi kelti tikrą, esamą ir pakankamai rimtą pavojų, kenkiantį vienam iš pagrindinių visuomenės interesų. Pateisinimai, kurie yra [tiesiogiai] nesusiję su [konkretaus] atvejo aplinkybėmis arba grindžiami bendrosios prevencijos sumetimais, nėra priimtini.“

8 Šios direktyvos 28 straipsnyje „Apsauga nuo išsiuntimo iš šalies“ nurodyta:

„1. Prieš priimdama sprendimą dėl išsiuntimo iš šalies dėl valstybinės politikos [viešosios tvarkos] ar visuomenės saugumo priežasčių, priimančioji valstybė narė turi atsižvelgti į tai, kiek ilgai atitinkamas asmuo gyveno jos teritorijoje, į jo amžių, sveikatos būklę, šeim[inę] ir ekonominę padėtį, socialinę ir kultūrinę integraciją priimančiojoje valstybėje narėje ir jo sąsajas su kilmės šalimi.

2. Priimančioji valstybė narė negali priimti išsiuntimo iš šalies sprendimo prieš Sąjungos piliečius ar jų šeimos narius, neatsižvelgiant į [jų] pilietybę, kurie turi nuolatinio gyvenimo jos teritorijoje teisę, išskyrus rimtas valstybinės politikos [viešosios tvarkos] ar visuomenės saugumo priežastis.

3. Sprendimo išsiųsti iš šalies negalima priimti prieš Sąjungos piliečius, išskyrus sprendimus, pagrįstus būtinomis [privalomomis] visuomenės apsaugos [saugumo] pagal valstybių narių apibrėžimą, priežastimis, jei jie:

a) gyveno priimančiojoje valstybėje narėje pastaruosius 10 metų arba

b) yra nepilnamečiai, išskyrus atvejus, kai išsiuntimas iš šalies labiausiai atitinka vaiko interesus, numatytus 1989 m. lapkričio 20 d. Jungtinių Tautų [v]aiko teisių [k]onvencijoje.“

9 Direktyvos 2004/38 33 straipsnyje „Išsiuntimas iš šalies kaip bausmė arba teisinė pasekmė“ numatyta:

„1. Priimančioji valstybė narė negali taikyti išsiuntimo iš šalies nurodymų kaip nuobaudos [bausmės] ar laisvės atėmimo bausmės teisinės pasekmės, nebent tai atitinka 27, 28 ir 29 straipsnių reikalavimus.

2. Jei šio straipsnio 1 dalyje numatytas išsiuntimo iš šalies nurodymas įvykdytas [įvykdomas] praėjus daugiau kaip dvejiems metams po jo priėmimo, valstybė narė patikrina, ar atitinkamas asmuo šiuo metu kelia rimtą pavojų valstybinei politikai [viešajai tvarkai] ar visuomenės saugumui, ir įvertina, ar yra esminių aplinkybių pasikeitimų nuo išsiuntimo iš šalies nurodymo priėmimo.“

Vokietijos teisė

10 2004 m. liepos 30 d. *Gesetz über die allgemeine Freizügigkeit von Unionsbürgern* (Įstatymas dėl Sąjungos piliečių laisvo judėjimo, toliau – *FreizügG/ES*) 6 straipsnyje „Teisės atvykti į šalį ir joje apsigyventi“, kuriuo į nacionalinę teisę perkeliamas Direktyvos 2004/38 28 straipsnis, nustatyta:

„(1) 2 straipsnio 1 dalyje numatytos teisės netekimas gali būti konstatuotas, teisės nuolat gyventi šalyje pažymėjimas ir leidimo gyventi šalyje kortelė arba leidimo nuolat gyventi šalyje kortelė gali būti panaikinti tik viešosios tvarkos, visuomenės saugumo ir visuomenės sveikatos sumetimais ([SESV] 45 straipsnio 3 dalis ir 52 straipsnio 1 dalis). Dėl pirmame sakinyje nurodytų priežasčių taip pat gali būti neleista atvykti į šalies teritoriją. <…>

(2) Teistumo savaime nepakanka siekiant pagrįsti 1 dalyje išvardytus sprendimus ar priemones. Gali būti atsižvelgta tik į iš centrinio federalinio registro dar neišbrauktus teistumus ir tik tiek, kiek juos pagrindžiančios aplinkybės parodo asmens elgesį, kuris kelia realią grėsmę viešajai tvarkai. Turi kilti tikra ir pakankamai didelė grėsmė, susijusi su tam tikru pagrindiniu visuomenės interesu.

(3) Priimant sprendimą pagal 1 dalį, turi būti visų pirma atsižvelgiama į suinteresuotojo asmens gyvenimo Vokietijos teritorijoje trukmę, jo amžių, sveikatos būklę, šeiminę ir ekonominę padėtį, socialinę ir kultūrinę integraciją šioje teritorijoje ir jo sąsajas su savo kilmės šalimi.

(4) Įgijus teisę nuolat gyventi šalyje, sprendimas pagal 1 dalį gali būti priimtas tik dėl svarių priežasčių.

(5) Dėl Sąjungos piliečių ir jų šeimos narių, kurie federalinėje teritorijoje gyveno pastaruosius dešimt metų, ir dėl nepilnamečių 1 dalyje numatytas sprendimas gali būti priimtas tik dėl privalomųjų visuomenės saugumo priežasčių. Nepilnamečiams ši taisyklė netaikoma, jeigu teisės gyventi šalyje netekimas būtinas vaiko interesams užtikrinti. Privalomosios visuomenės saugumo priežastys konstatuotinos, tik kai suinteresuotasis asmuo įsiteisėjusiu nuosprendžiu buvo nubaustas ne trumpesne kaip penkerių metų laisvės atėmimo bausme ar nepilnamečiams taikoma bausme už vieną ar daugiau tyčinių nusikaltimų arba paskutiniu įsiteisėjusiu apkaltinamuoju teismo nuosprendžiu jam buvo taikomas laisvės apribojimas atlikus laisvės atėmimo bausmę, kai kyla grėsmė Vokietijos Federacinės Respublikos saugumui arba kai suinteresuotasis asmuo kelia terorizmo grėsmę.

<…>“

Jungtinės Karalystės teisė

11 *Immigration (European Economic Area) Regulations 2006* (2006 m. Imigracijos (Europos ekonominė erdvė) taisyklės) (SI 2006/1003) 21 taisykle į nacionalinę teisę perkelti Direktyvos 2004/38 27 ir 28 straipsniai.

Pagrindinės bylos ir prejudiciniai klausimai

Byla C-316/16

12 B yra Graikijos pilietis, gimęs 1989 m. spalio mėn. Graikijoje. 1993 m. išsiskyrus tėvams, jis su motina atvyko į Vokietiją, kur jo seneliai iš motinos pusės jau nuo 1989 m. dirbo pagal darbo sutartį. Nuo to laiko jo motina dirbo šioje valstybėje narėje; šiuo metu ji turi Vokietijos pilietybę, tačiau išsaugojo ir Graikijos pilietybę.

13 Išskyrus dviejų mėnesių laikotarpį, kai jo tėvas išsivežė jį į Graikiją, ir kelis trumpus atostogų laikotarpius, B nuo 1993 m. nepertraukiamai gyveno Vokietijoje. Jis lankė mokyklą šioje valstybėje narėje ir gavo pagrindinio išsilavinimo (*Hauptschulabschluss*) pažymėjimą. Jis kalba vokiškai, tačiau jo graikų kalbos žinios yra labai ribotos – jis vos gali susikalbėti šia kalba.

14 Iki šiol B nepavyko įgyti profesinio išsilavinimo, nes, be kita ko, jis turi psichinių sutrikimų, dėl kurių jam taikytas terapinis ir psichiatrinis gydymas. B dirbo 2012 m. lapkričio ir gruodžio mėn. Paskui jis buvo bedarbis.

15 B turi leidimą nuolat gyventi Vokietijoje, kaip tai suprantama pagal Direktyvos 2004/38 16 straipsnį.

16 2012 m. lapkričio 7 d. *Amtsgericht Pforzheim* (Pforcheimo apylinkės teismas, Vokietija) per supaprastintą baudžiamąjį procesą priėmė baudžiamąjį įsakymą (*Strafbefehl*) ir skyrė B 90 darbo dienų užmokesčio dydžio baudą už mobiliojo telefono pasisavinimą apgaule, turto prievartavimą, bandymą šantažuoti ir tyčinį neteisėtą disponavimą draudžiamu ginklu.

17 2013 m. balandžio 10 d. apsiginklavęs guminėmis kulkomis užtaisytu pistoletu B užpuolė lošimų saloną, be kita ko, siekdamas gauti pinigų minėtai baudai sumokėti; jis pagrobė 4 200 eurų sumą. Už šią nusikalstamą veiką 2013 m. gruodžio 9 d. *Landgericht Karlsruhe* (Karlsrūhės apygardos teismas, Vokietija) nuteisė B penkerių metų ir aštuonių mėnesių laisvės atėmimo bausme. Nuo 2013 m. balandžio 12 d. B nepertraukiamai buvo laikomas iš pradžių kardomojo įkalinimo vietoje, paskui – laisvės atėmimo įstaigoje.

18 Išklausiusi B, *Regierungspräsidium Karlsruhe* (Karlsrūhės prefektūra, Vokietija) 2014 m. lapkričio 25 d. sprendime, priimtame remiantis *FreizügG/ES* 6 straipsnio 5 dalimi, siejama su Direktyvos 2004/38 28 straipsnio 3 dalies a punktu, konstatavo, kad šis asmuo neteko teisės atvykti į Vokietiją ir joje gyventi. Taigi B nurodyta išvykti iš šios valstybės narės teritorijos per vieną mėnesį po šio konstatavimo įsigaliojimo, priešingu atveju jis bus išsiųstas į Graikiją. Draudimas atvykti į Vokietiją ir joje gyventi nustatytas septyneriems metams nuo tos dienos, kai B išvyks iš Vokietijos teritorijos.

19 B apskundė šį sprendimą *Verwaltungsgericht Karlsruhe* (Karlsrūhės administracinis teismas, Vokietija) ir šis 2015 m. rugsėjo 10 d. sprendimu jį panaikino. Badeno-Viurtembergo federalinė žemė dėl pastarojo sprendimo pateikė apeliacinį skundą *Verwaltungsgerichtshof Baden-Württemberg* (Badeno-Viurtembergo žemės aukštesnysis administracinis teismas).

20 Visų pirma šis teismas atmeta galimybę, kad pagrindinės bylos aplinkybės galėjo atsirasti dėl privalomųjų visuomenės saugumo priežasčių, kaip jos suprantamos pagal *FreizügG/ES* 6 straipsnio 5 dalį ir Direktyvos 2004/38 28 straipsnio 3 dalies a punktą. Todėl jis nurodo, kad, jeigu B gali būti suteikiama didesnė apsauga nuo išsiuntimo pagal minėtas nuostatas, jis turėtų panaikinti ginčijamą sprendimą.

21 Šiuo klausimu prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas mano, pirma, kad atsižvelgiant į šio sprendimo 12 ir 13 punktuose nurodytas aplinkybes ir į tai, kad B įleido šaknis Vokietijoje, integracinis ryšys, siejantis jį su šia priimančiąja valstybe nare, negalėjo nutrūkti dėl jam skirtos laisvės atėmimo bausmės, nes iš suinteresuotojo asmens negali būti atimta galimybė pasinaudoti didesne apsauga nuo išsiuntimo iš šalies, numatyta Direktyvos 2004/38 28 straipsnio 3 dalies a punkte.

22 Antra, šis teismas mano, kad į laisvės atėmimo bausmę, skirtą už nusikalstamą veiką, kuria grindžiamas išsiuntimas iš priimančiosios valstybės narės, bet kuriuo atveju negalima atsižvelgti siekiant nustatyti, ar nutrūko integracinis ryšys ir atitinkamai – gyvenimo šioje teritorijoje tęstinumas, kaip tai suprantama pagal minėto 28 straipsnio 3 dalies a punktą. Jei taip nėra, tuomet asmuo, nuteistas daugiau kaip penkerių metų laisvės atėmimo bausme ir pagal taikytinas Vokietijos teisės normas iš esmės vis dar

esantis laisvės atėmimo įstaigoje, kai priimamas administracinis sprendimas, kuriuo konstatuojamas teisės atvykti į šalį ir joje gyventi netekimas, niekada negalėtų pasinaudoti minėtoje nuostatoje numatyta didesne apsauga.

23 Be to, valstybėse narėse, kuriose išsiuntimas skiriamas kaip laisvės atėmimo bausmę papildanti bausmė ir dėl to skiriamas prieš laisvės atėmimą, priešingai, niekada nebūtų galima atsižvelgti į minėtą laisvės atėmimo bausmę, siekiant įvertinti galimą integracinio ryšio nutrūkimą ir dėl to nutrūkusį gyvenimo šalyje tęstinumą. Tai lemtų skirtingą požiūrį į Sąjungos piliečius, kiek tai susiję su didesne apsauga, numatyta Direktyvos 2004/38 28 straipsnio 3 dalies a punkte.

24 Trečia, prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas mano, kad, kiek tai susiję su bendru vertinimu norint patikrinti, ar nutrūko integraciniai ryšiai su priimančiąja valstybe nare ir ar dėl to netenkama didesnės apsaugos, tokioje byloje kaip nagrinėjamoji reikia atsižvelgti į su pačiu laisvės atėmimu susijusias aplinkybes. Iš tiesų ne pati nusikalstama veika, o laisvės atėmimas yra gyvenimo šalyje tęstinumo nutrūkimo priežastis. Šiuo klausimu prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas mano, kad reikia atsižvelgti į laisvės atėmimo trukmę ir į kitus kriterijus, kaip antai bausmės vykdymo tvarką, suinteresuotojo asmens elgesį atliekant laisvės atėmimo bausmę ir, be kita ko, jo padarytos nusikalstamos veikos suvokimą, sutikimą su pataisos įstaigos patvirtintais gydytojų nurodymais ir jų vykdymą, suinteresuotojo asmens dalyvavimą mokymo ir profesinio bei tęstinio mokymo programose, dalyvavimą vykdant bausmę bei įgyvendinant jos tikslus ir asmeninių ir šeimos ryšių išsaugojimą priimančiojoje valstybėje narėje.

25 Ketvirta, atsižvelgdamas į tai, jog Teisingumo Teismas 2014 m. sausio 16 d. Sprendimo *G.* (C-400/12, EU:C:2014:9) 35 punkte nusprendė, kad siekiant nustatyti, kiek gyvenimo šalyje tęstinumo nebuvimas dėl įkalinimo užkerta suinteresuotajam asmeniui kelią pasinaudoti Direktyvos 2004/38 28 straipsnio 3 dalies a punkte numatyta apsauga, reikia bendrai įvertinti suinteresuotojo asmens situaciją konkrečiu momentu, kai iškyla klausimas dėl išsiuntimo, prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas siekia išsiaiškinti, ar yra privalomųjų Sąjungos teisės nuostatų, leidžiančių nustatyti tokį momentą.

26 Šio teismo teigimu, toks nustatymas turėtų būti suderintas Sąjungos lygiu siekiant išvengti Direktyvos 2004/38 28 straipsnio 3 dalies a punkte įtvirtintos apsaugos lygio valstybėse narėse skirtumų, be kita ko, priklausomai nuo to, ar sprendimas išsiųsti iš šalies priimamas kaip papildoma bausmė skyrus laisvės atėmimo bausmę, ar, priešingai, kaip administracinis sprendimas, priimamas atliekant laisvės atėmimo bausmę arba jai pasibaigus. Šiuo klausimu priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas mano, kad į klausimą, ar integraciniai ryšiai su priimančiąja valstybe nare nutrūko, ar ne, reikėtų atsakyti tą dieną, kai bylą iš esmės nagrinėjantis teismas priima sprendimą dėl sprendimo išsiųsti iš šalies teisėtumo.

27 Šiomis aplinkybėmis *Verwaltungsgerichtshof Baden-Württemberg* (Badeno-Viurtembergo žemės aukštesnysis administracinis teismas) nusprendė sustabdyti bylos nagrinėjimą ir pateikti Teisingumo Teismui šiuos prejudicinius klausimus:

„1. Ar jau iš anksto atmestina prielaida, kad skirta ir vėliau įvykdyta laisvės atėmimo bausmė reiškia, kad Sąjungos piliečio, kuris, būdamas trejų metų amžiaus, atvyko į priimančiąją valstybę narę, integraciniai ryšiai laikytini nutrūkusiais, todėl negalima teigti, kad asmuo nepertraukiamai gyveno šalyje dešimt metų, kaip tai suprantama pagal Direktyvos 2004/38 28 straipsnio 3 dalies a punktą, ir dėl šios priežasties nesuteikiama apsauga nuo išsiuntimo iš šalies pagal [šią nuostatą], jei šis Sąjungos pilietis atvyko būdamas trejų metų amžiaus, visą savo gyvenimą praleido toje priimančiojoje valstybėje narėje, todėl nebeturi jokių ryšių su savo pilietybės valstybe nare, ir jei nusikalstama veika, už kurią jam buvo skirta ir įvykdyta laisvės atėmimo bausmė, buvo padaryta tik po dvidešimties gyvenimo šalyje metų?

2. Jei į pirmąjį klausimą būtų atsakyta neigiamai, ar atsakant į klausimą, ar atliekama laisvės atėmimo bausmė reiškia, kad nutrūksta integraciniai ryšiai, neatsižvelgiama į tokią laisvės atėmimo bausmę, kuri buvo skirta už nusikalstamą veiką, už kurią išsiunčiama iš šalies?

3. Jei atsakymas į pirmąjį ir antrąjį klausimus būtų neigiamas, pagal kokius kriterijus nustatoma, ar atitinkamam Sąjungos piliečiui tokiu atveju vis dėlto taikoma apsauga nuo išsiuntimo iš šalies pagal Direktyvos 2004/38 28 straipsnio 3 dalies a punktą?

4. Jei atsakymas į pirmąjį ir antrąjį klausimus būtų neigiamas, ar Sąjungos teisėje yra privalomų nuostatų siekiant nustatyti „konkretų momentą, kai iškyla klausimas dėl išsiuntimo“ ir kai reikia išsamiai įvertinti atitinkamo Sąjungos piliečio padėtį siekiant patikrinti, kiek išvykimai iš priimančiosios valstybės narės teritorijos per pastarųjų dešimties metų laikotarpį iki priimant sprendimą išsiųsti suinteresuotąjį asmenį iš šalies užkerta jam kelią pasinaudoti sustiprinta apsauga?“

Byla C-424/16

28 F. Vomero yra Italijos pilietis, gimęs 1957 m. gruodžio 18 d. 1985 m. kovo 3 d. F. Vomero persikėlė į Jungtinę Karalystę kartu su savo būsima žmona, turinčia Jungtinės Karalystės pilietybę; su ja jis susipažino 1983 m. Jie susituokė 1985 m. rugpjūčio 3 d. šioje valstybėje narėje ir susilaukė penkių vaikų; F. Vomero rūpinosi jais ir dirbo atsitiktinius darbus, o jo žmona dirbo visą darbo laiką.

29 1987–1999 m. dėl F. Vomero priimti keli apkaltinamieji nuosprendžiai Italijoje ir Jungtinėje Karalystėje, bet jam neskirta laisvės atėmimo bausmė. 1998 m. sutuoktiniai išsiskyrė. F. Vomero išsikraustė iš sutuoktinių būsto ir apsigyveno kitur su M.

30 2001 m. kovo 1 d. F. Vomero nužudė M. Prisiekusieji kaltinimą tyčiniu nužudymu pakeitė kaltinimu dėl nužudymo, kurį išprovokavo auka. 2002 m. gegužės 2 d. F. Vomero buvo nuteistas kalėti aštuonerius metus. 2006 m. liepos mėn. jis buvo paleistas į laisvę.

31 2007 m. kovo 23 d. sprendimu, patvirtintu 2007 m. gegužės 17 d., vidaus reikalų ministras nurodė išsiųsti F. Vomero iš šalies, remdamasis 2006 m. Imigracijos (Europos ekonominė erdvė) taisyklių 21 taisykle.

32 F. Vomero ginčijo šį sprendimą *Asylum and Immigration Tribunal* (Prieglobsčio ir imigracijos bylų teismas, Jungtinė Karalystė). Šio teismo sprendimas apskųstas *Court of Appeal (England & Wales)* (Anglijos ir Velso apeliacinis teismas, Jungtinė Karalystė), dėl jo 2012 m. rugsėjo 14 d. sprendimo pateiktą apeliacinį skundą šiuo metu nagrinėja *Supreme Court of the United Kingdom* (Jungtinės Karalystės Aukščiausiasis Teismas). Vykstant procesui buvo du kartus nuspręsta sustabdyti bylos nagrinėjimą, kol bus priimti sprendimai kitose bylose, visų pirma tose, kuriose pateikti prašymai priimti prejudicinį sprendimą, dėl kurių priimtas 2014 m. sausio 16 d. Sprendimas *Onuekwere* (C-378/12, EU:C:2014:13) ir 2014 m. sausio 16 d. Sprendimas *G.* (C-400/12, EU:C:2014:9).

33 Siekiant išsiųsti F. Vomero iš šalies, jis buvo sulaikytas iki 2007 m. gruodžio mėn. Nuo to laiko 2012 m. sausio mėn. prieš jį buvo pradėta baudžiamoji byla dėl peilio turėjimo ir dėl sumušimo ir sužalojimo, už kuriuos jam skirta 16 savaičių įkalinimo bausmė. Kitas procesas pradėtas 2012 m. liepos mėn. dėl įsilaužimo ir vagystės; už šias veikas jam skirta dar 12 savaičių įkalinimo bausmė.

34 Grįsdamas minėtą sprendimą išsiųsti iš šalies vidaus reikalų ministras visų pirma tvirtino, kad 2001–2006 m. F. Vomero kalėjo už nužudymą, todėl neįgijo teisės nuolat gyventi Jungtinėje Karalystėje, ir kad dėl šios priežasties jis negali pasinaudoti didesne apsauga, nurodyta Direktyvos 2004/38 28 straipsnio 3 dalies a punkte.

35 *Supreme Court of the United Kingdom* (Jungtinės Karalystės Aukščiausiasis Teismas), remdamasis 2010 m. spalio 7 d. Sprendimu *Lassal* (C-162/09, EU:C:2010:592), 2011 m. liepos 21 d. Sprendimu *Dias* (C-325/09, EU:C:2011:498) ir 2014 m. sausio 16 d. Sprendimu *Onuekwere* (C-378/12, EU:C:2014:13), mano, kad teisė nuolat gyventi šalyje teisiškai negalėjo būti įgyta iki 2006 m. balandžio 30 d. (tą dieną baigėsi Direktyvos 2004/38 perkėlimo į nacionalinę teisę terminas) ir, be to, neginčijama, kad F. Vomero tą dieną jau kalėjo daugiau kaip penkerius metus, kad jis dar du mėnesius po tos dienos praleido kalėjime ir kad tuo metu, kai priimtas sprendimas jį išsiųsti iš šalies, jis laisvėje buvo praleidęs tik mažiau nei devynis mėnesius, todėl to sprendimo priėmimo dieną suinteresuotasis asmuo neturėjo teisės nuolat gyventi šalyje pagal šios direktyvos 16 straipsnio 1 dalį.

36 Tas teismas nurodo, kad tokiomis aplinkybėmis pagrindinis jo keliamas klausimas – ar teisė nuolat gyventi šalyje, kaip ji suprantama pagal Direktyvos 2004/38 16 straipsnį ir 28 straipsnio 2 dalį, yra šios direktyvos 28 straipsnio 3 dalies a punkte numatytos didesnės apsaugos suteikimo išankstinė sąlyga.

37 Darant prielaidą, kad taip nėra, prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas taip pat pažymi, kad Direktyvos 2004/38 28 straipsnio 3 dalies a punkte nurodytas dešimties metų laikotarpis iki sprendimo išsiųsti iš šalies priėmimo pagal Teisingumo Teismo jurisprudenciją tik „iš esmės“ turi būti nepertraukiamas (2014 m. sausio 16 d. Sprendimo *G.*, C-400/12, EU:C:2014:9, 34 punktas). Jis taip pat nurodo, kad šis laikotarpis gali būti pertrauktas, jei, pavyzdžiui, nutrūksta dėl išvykimo tam tikram laikui iš šalies teritorijos ar dėl įkalinimo. Tokiomis aplinkybėmis dar nėra aišku, kaip turi būti skaičiuojamas šioje nuostatoje nurodytas dešimties metų laikotarpis ir ar į jį turi būti įskaičiuojami išvykimo iš šalies teritorijos ar įkalinimo laikotarpiai.

38 Dėl aplinkybės, kad reikia bendrai įvertinti integracinį ryšį su priimančiąja valstybe nare, siekiant nustatyti, ar tokiomis aplinkybėmis šis ryšys dar egzistuoja, ar nutrūko (2014 m. sausio 16 d. Sprendimo *G.*, C-400/12, EU:C:2014:9, 36 ir 37 punktai), prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas mano, kad šio vertinimo apimtis ir jo padariniai taip pat dar nebuvo pakankamai sukonkretinti. Šiam teismui visų pirma kyla klausimas, kokius veiksnius reikia išnagrinėti siekiant nustatyti, ar sprendimo išsiųsti iš šalies priėmimo dieną 2007 m. F. Vomero integraciniai ryšiai su Jungtine Karalyste buvo tokie, kad jis turi teisę į didesnę apsaugą, nes gyveno šioje valstybėje narėje pastaruosius dešimt metų.

39 Šiomis aplinkybėmis *Supreme Court of the United Kingdom* (Jungtinės Karalystės Aukščiausiasis Teismas) nusprendė sustabdyti bylos nagrinėjimą ir pateikti Teisingumo Teismui šiuos prejudicinius klausimus:

„1. Ar nuolatinio gyvenimo šalies teritorijoje teisė pagal [Direktyvos 2004/38] 16 straipsnį ir 28 straipsnio 2 dalį yra išankstinė sąlyga pasinaudoti didesne apsauga, kaip tai suprantama pagal Direktyvos 2004/38 28 straipsnio 3 dalies a punktą?

2. Jeigu į pirmąjį klausimą būtų atsakyta neigiamai:

Ar 28 straipsnio 3 dalies a punkte vartojama frazė gyveno šalyje „pastaruosius dešimt metų“ reiškia:

a) paprastą kalendorinį laikotarpį skaičiuojant atgaline data nuo atitinkamos datos (šiuo atveju sprendimo išsiųsti iš šalies datos), įskaitant visus galimus išvykų ar įkalinimo laikotarpius, ar

b) laikotarpį, kuris gali būti nutrauktas, skaičiuojant atgaline data nuo atitinkamos datos ir sudedant laikotarpius, kai asmuo nebuvo išvykęs ar įkalintas, kad, jei įmanoma, susidarytų bendras dešimties metų gyvenimo šalyje laikotarpis?

3. Kaip konkrečiai yra susijęs [Direktyvos 2004/38] 28 straipsnio 3 dalies a punkte nurodytas dešimties metų gyvenimo šalyje laikotarpio kriterijus ir bendrasis integracinio ryšio su priimančiąja valstybe nare vertinimas?“

Dėl prejudicinių klausimų

Dėl pirmojo klausimo byloje C-424/16

40 Savo pirmuoju klausimu *Supreme Court of the United Kingdom* (Jungtinės Karalystės Aukščiausiasis Teismas) iš esmės siekia išsiaiškinti, ar Direktyvos 2004/38 28 straipsnio 3 dalies a punktas turi būti aiškinamas taip, kad galimybė pasinaudoti šioje nuostatoje numatyta apsauga nuo išsiuntimo iš šalies siejama su sąlyga, kad suinteresuotasis asmuo turi teisę nuolat gyventi šalyje, kaip tai suprantama pagal šios direktyvos 16 straipsnį ir 28 straipsnio 2 dalį.

41 Visų pirma pažymėtina, kad šis klausimas grindžiamas prielaida, kad F. Vomero neturi teisės nuolat gyventi Jungtinėje Karalystėje.

42 Teisingumo Teismas neturi visos reikiamos informacijos, kad galėtų įvertinti šios prielaidos pagrįstumą, todėl į pateiktą klausimą reikia atsakyti preziumuojant, kad ši prielaida teisinga.

43 Šiuo klausimu primintina, kad Direktyvos 2004/38 23 konstatuojamojoje dalyje nurodyta, kad Sąjungos piliečių ir jų šeimos narių išsiuntimas iš šalies dėl viešosios tvarkos ar visuomenės saugumo priežasčių gali labai pakenkti asmenims, kurie, pasinaudodami jiems Sutarties suteikiamomis teisėmis ir laisvėmis, galutinai integravosi priimančiojoje valstybėje narėje.

44 Būtent dėl šios priežasties, kaip matyti iš Direktyvos 2004/38 24 konstatuojamosios dalies, ja sukuriama apsaugos nuo išsiuntimo iš šalies priemonių sistema, kuri grindžiama atitinkamų asmenų integracijos priimančiojoje valstybėje narėje laipsniu, todėl kuo didesnis Sąjungos piliečių ir jų šeimos narių integracijos laipsnis priimančiojoje valstybėje narėje, tuo didesnė turėtų būti apsauga nuo išsiuntimo iš šalies (šiuo klausimu žr. 2010 m. lapkričio 23 d. Sprendimo *Tsakouridis*, C-145/09, EU:C:2010:708, 25 punktą ir 2011 m. gruodžio 8 d. Sprendimo *Ziebell*, C-371/08, EU:C:2011:809, 70 punktą).

45 Šiuo tikslu Direktyvos 2004/38 28 straipsnio 1 dalyje bendrai numatyta, kad, prieš priimdama sprendimą išsiųsti iš šalies „dėl viešosios tvarkos ar visuomenės saugumo priežasčių“, priimančioji valstybė narė, be kita ko, turi atsižvelgti į tai, kiek ilgai atitinkamas asmuo gyveno jos teritorijoje, į jo amžių, sveikatos būklę, šeiminę ir ekonominę padėtį, socialinę ir kultūrinę integraciją priimančiojoje valstybėje narėje ir jo sąsajas su kilmės šalimi (2010 m. lapkričio 23 d. Sprendimo *Tsakouridis*, C-145/09, EU:C:2010:708, 26 punktas).

46 Pagal šio straipsnio 2 dalį sprendimas dėl išsiuntimo iš šalies negali būti priimtas dėl Sąjungos piliečių ar jų šeimos narių, neatsižvelgiant į jų pilietybę, kurie turi nuolatinio gyvenimo jos teritorijoje teisę pagal šios direktyvos 16 straipsnį, „išskyrus rimtas viešosios tvarkos ar visuomenės saugumo priežastis“.

47 Galiausiai, kalbant apie Sąjungos piliečius, kurie gyveno priimančiojoje valstybėje narėje pastaruosius dešimt metų, pažymėtina, kad Direktyvos 2004/38 28 straipsnio 3 dalies a punkte apsauga nuo išsiuntimo iš šalies priemonių dar labiau sustiprinama, numačius, kad tokių priemonių negalima imtis, nebent sprendimai pagrįsti „privalomomis visuomenės saugumo pagal valstybių narių apibrėžimą priežastimis“ (2010 m. lapkričio 23 d. Sprendimo *Tsakouridis*, C-145/09, EU:C:2010:708, 28 punktas).

48 Iš Direktyvos 2004/38 28 straipsnio teksto ir struktūros matyti, kad jame numatyta apsauga nuo išsiuntimo iš šalies laipsniškai didėja pagal didesnį atitinkamo Sąjungos piliečio integracijos priimančiojoje valstybėje narėje lygį.

49 Tokiomis aplinkybėmis, nors atitinkamų nuostatų tekste tai nepatikslinta, Sąjungos pilietis gali pasinaudoti pagal Direktyvos 2004/38 28 straipsnio 3 dalies a punktą suteikiama didesne apsauga tik su išankstine sąlyga, kad jam suteikiama šios direktyvos 28 straipsnio 2 dalyje nurodyta apsauga, t. y. jis turi teisę nuolat gyventi šalyje pagal šios direktyvos 16 straipsnį.

50 Be to, tokį Direktyvos 2004/38 28 straipsnio 3 dalies a punkto aiškinimą patvirtina šios nuostatos kontekstas.

51 Pirmiausia primintina, kad, kiek tai susiję su teise gyventi priimančiojoje valstybėje narėje, Direktyvoje 2004/38 numatyta laipsniškai taikoma sistema, į kurią iš esmės įtraukti iki šios direktyvos galiojusiuose įvairiuose Sąjungos teisės aktuose ir jurisprudencijoje numatyti etapai ir sąlygos ir pagal kurią įgyjama teisė nuolat gyventi šalyje (2011 m. gruodžio 21 d. Sprendimo *Ziolkowski ir Szeja*, C-424/10 ir C-425/10, EU:C:2011:866, 38 punktas).

52 Pirma, dėl gyvenimo šalyje iki trijų mėnesių pažymėtina, kad Direktyvos 2004/38 6 straipsnyje iš teisei gyventi šalyje taikomų reikalavimų ir formalumų numatytas tik reikalavimas turėti galiojančią tapatybės kortelę arba pasą, o pagal jos 14 straipsnio 1 dalį šią teisę Sąjungos pilietis ir jo šeimos nariai turi tol, kol jie netampa nepagrįsta našta priimančiosios valstybės narės socialinės paramos sistemai (2011 m. gruodžio 21 d. Sprendimo *Ziolkowski ir Szeja*, C-424/10 ir C-425/10, EU:C:2011:866, 39 punktas).

53 Antra, kiek tai susiję su gyvenimu šalyje ilgiau kaip tris mėnesius, taikomi Direktyvos 2004/38 7 straipsnio 1 dalyje numatyti naudojimosi teise gyventi šalyje reikalavimai, o pagal jos 14 straipsnio 2 dalį šią teisę Sąjungos pilietis ir jo šeimos nariai turi tol, kol atitinka šiuos reikalavimus. Konkrečiai iš šios direktyvos 10 konstatuojamosios dalies matyti, kad šiais reikalavimais visų pirma siekiama, kad šie asmenys netaptų nepagrįsta našta priimančiosios valstybės narės socialinės paramos sistemai (2011 m. gruodžio 21 d. Sprendimo *Ziolkowski ir Szeja*, C-424/10 ir C-425/10, EU:C:2011:866, 40 punktas).

54 Trečia, iš Direktyvos 2004/38 16 straipsnio 1 dalies matyti, kad Sąjungos piliečiai, kurie priimančiojoje valstybėje narėje teisėtai gyveno ištisinį penkerių metų laikotarpį, įgyja teisę nuolat gyventi šalyje ir kad šiai teisei netaikomi pirmesniame punkte minėti reikalavimai. Kaip nurodyta šios direktyvos 18 konstatuojamojoje dalyje, kartą suteikus teisę nuolat gyventi šalyje, nebeturėtų būti keliama jokių reikalavimų, siekiant, kad ji būtų tikras integravimosi į priimančiosios valstybės narės visuomenę variklis (2011 m. gruodžio 21 d. Sprendimo *Ziolkowski ir Szeja*, C-424/10 ir C-425/10, EU:C:2011:866, 41 punktas).

55 Remiantis tuo, kas išdėstyta, darytina išvada, kad, skirtingai nei Sąjungos pilietis, įgijęs teisę nuolat gyventi šalyje, kuris iš priimančiosios valstybės narės gali būti išsiųstas tik dėl Direktyvos 2004/38 28 straipsnio 2 dalyje nurodytų priežasčių, tokios teisės neturintis pilietis prireikus gali būti išsiųstas iš šios valstybės, kaip nurodyta šios direktyvos III skyriuje, jei tampa nepagrįsta našta tos valstybės narės socialinės paramos sistemai.

56 Kaip savo išvados 57 ir 58 punktuose pažymėjo generalinis advokatas, Sąjungos pilietis, neturintis teisės nuolat gyventi šalyje ir dėl to galintis būti išsiųstas iš šalies, jei tampa tokia nepagrįsta našta, tuo pat metu negali naudotis gerokai didesne apsauga, numatyta šios direktyvos 28 straipsnio 3 dalies a punkte, pagal kurį galima jį išsiųsti iš šalies tik dėl „privalomųjų visuomenės saugumo priežasčių“, o tai yra „išskirtinės aplinkybės“, minimos šios direktyvos 24 konstatuojamojoje dalyje (šiuo klausimu žr. 2010 m. lapkričio 23 d. Sprendimo *Tsakouridis*, C-145/09, EU:C:2010:708, 40 punktą).

57 Taip pat reikia priminti, kad, kaip nurodyta Direktyvos 2004/38 17 konstatuojamojoje dalyje, teisė nuolat gyventi šalyje yra pagrindinis elementas skatinant socialinę sanglaudą ir šioje direktyvoje ji buvo numatyta siekiant sustiprinti Sąjungos pilietybės jausmą, todėl Sąjungos teisės aktų leidėjas nustatė, jog

teisės nuolat gyventi šalyje suteikimas pagal Direktyvos 2004/38 16 straipsnio 1 dalį priklauso nuo Sąjungos piliečio integravimosi į priimančiąją valstybę narę (2014 m. sausio 16 d. Sprendimo *Onuekwere*, C-378/12, EU:C:2014:13, 24 punktas ir nurodyta jurisprudencija).

58 Teisingumo Teismas jau yra nusprendęs, kad integracija, kuri yra Direktyvos 2004/38 16 straipsnio 1 dalyje numatytos teisės nuolat gyventi šalyje įgijimo pagrindas, pagrįsta ne tik teritorijos ir laiko aspektais, bet ir kokybės elementais, susijusiais su integracijos priimančiojoje valstybėje narėje laipsniu (2014 m. sausio 16 d. Sprendimo *Onuekwere*, C-378/12, EU:C:2014:13, 25 punktas ir nurodyta jurisprudencija).

59 Taigi sąvoka „teisėtas gyvenimas šalyje“, kylanti iš Direktyvos 2004/38 16 straipsnio 1 dalyje vartojamų žodžių „legaliai gyventi“, suprantama kaip gyvenimas šalyje laikantis šioje direktyvoje, būtent jos 7 straipsnio 1 dalyje, numatytų reikalavimų (2011 m. gruodžio 21 d. Sprendimo *Ziolkowski ir Szeja*, C-424/10 ir C-425/10, EU:C:2011:866, 46 punktas).

60 Taigi Sąjungos pilietis, neturintis teisės nuolat gyventi priimančiojoje valstybėje narėje, nes neatitinka šių reikalavimų, ir dėl to negalintis pasinaudoti Direktyvos 2004/38 28 straipsnio 2 dalyje užtikrinama apsauga nuo išsiuntimo iš šalies, juo labiau negali pasinaudoti didesne apsauga nuo išsiuntimo iš šalies, numatyta šios direktyvos 28 straipsnio 3 dalies a punkte.

61 Remiantis tuo, kas išdėstyta, į pirmąjį klausimą byloje C-424/16 reikia atsakyti, kad Direktyvos 2004/38 28 straipsnio 3 dalies a punktas turi būti aiškinamas taip, kad galimybė pasinaudoti šioje nuostatoje numatyta apsauga nuo išsiuntimo iš šalies siejama su sąlyga, kad suinteresuotasis asmuo turi teisę nuolat gyventi šalyje, kaip tai suprantama pagal šios direktyvos 16 straipsnį ir 28 straipsnio 2 dalį.

Dėl antrojo ir trečiojo klausimų byloje C-424/16

62 Kadangi antrąjį ir trečiąjį klausimus *Supreme Court of the United Kingdom* (Jungtinės Karalystės Aukščiausiasis Teismas) pateikė tik tuo atveju, jeigu į pirmąjį klausimą būtų atsakyta neigiamai, šių klausimų nereikia nagrinėti.

Dėl pirmojo–trečiojo klausimų byloje C-316/16

63 Savo pirmuoju–trečiuoju klausimais, kuriuos reikia nagrinėti kartu, *Verwaltungsgerichtshof Baden-Württemberg* (Badeno-Viurtembergo žemės aukštesnysis administracinis teismas) iš esmės siekia išsiaiškinti, ar Direktyvos 2004/38 28 straipsnio 3 dalies a punkte įtvirtintas reikalavimas būti „gyvenus priimančiojoje valstybėje narėje pastaruosius dešimt metų“ turi būti aiškinamas taip, kad jį gali atitikti Sąjungos pilietis, atvykęs į kitą nei jo pilietybės valstybę narę labai mažas ir gyvenęs joje 20 metų iki to laiko, kai nuteisiamas laisvės atėmimo bausme, vykdoma tuo metu, kai priimamas sprendimas išsiųsti jį iš šalies.

64 Pirma, šiuo klausimu primintina, kad Direktyvos 2004/38 23 ir 24 konstatuojamosiose dalyse įtvirtinta ypatinga asmenų, kurie galutinai integravosi priimančiojoje valstybėje narėje, ypač jei joje gimė ir gyveno visą gyvenimą, apsauga, tačiau lemiamas kriterijus suteikiant pagal Direktyvos 2004/38 28 straipsnio 3 dalies a punktą garantuojamą didesnę apsaugą lieka tai, ar Sąjungos pilietis, turintis teisę nuolat gyventi priimančiojoje valstybėje narėje, kaip tai suprantama pagal šios direktyvos 16 straipsnį ir 28 straipsnio 2 dalį, gyveno šioje valstybėje narėje pastaruosius dešimt metų iki sprendimo išsiųsti iš šalies priėmimo, kaip reikalaujama pagal minėto 28 straipsnio 3 dalį (šiuo klausimu žr. 2010 m. lapkričio 23 d. Sprendimo *Tsakouridis*, C-145/09, EU:C:2010:708, 31 punktą ir 2014 m. sausio 16 d. Sprendimo *G.*, C-400/12, EU:C:2014:9, 23 punktą).

65 Be kita ko, darytina išvada, kad dešimties metų gyvenimo šalyje laikotarpis, kurio reikalaujama siekiant suteikti Direktyvos 2004/38 28 straipsnio 3 dalies a punkte numatytą didesnę apsaugą, turi būti skaičiuojamas atgaline data nuo sprendimo išsiųsti šį asmenį iš šalies priėmimo dienos (2014 m. sausio 16 d. Sprendimo *G.*, C-400/12, EU:C:2014:9, 24 punktas).

66 Antra, pagal Teisingumo Teismo jurisprudenciją šis dešimties metų gyvenimo šalyje laikotarpis iš esmės turi būti nepertraukiamas (šiuo klausimu žr. 2014 m. sausio 16 d. Sprendimo *G.*, C-400/12, EU:C:2014:9, 27 punktą).

67 Vis dėlto šiuo klausimu taip pat reikia priminti, kad Direktyvos 2004/38 28 straipsnio 3 dalies a punkte, pagal kurį naudojimasis didesne apsauga siejamas su suinteresuotojo asmens buvimu atitinkamoje valstybėje narėje 10 metų iki išsiuntimo priemonės patvirtinimo, nieko neužsimenama apie aplinkybes, dėl kurių 10 metų gyvenimo šalyje laikotarpis, kai siekiama įgyti šioje nuostatoje numatytą teisę į didesnę apsaugą nuo išsiuntimo iš šalies, gali būti pertrauktas (2010 m. lapkričio 23 d. Sprendimo *Tsakouridis*, C-145/09, EU:C:2010:708, 29 punktas).

68 Dėl klausimo, kiek išvykimai iš priimančiosios valstybės narės teritorijos per Direktyvos 2004/38 28 straipsnio 3 dalies a punkte nurodytą laikotarpį užkerta suinteresuotajam asmeniui kelią pasinaudoti didesne apsauga, Teisingumo Teismas yra nusprendęs, kad reikia kiekvienu atveju bendrai įvertinti suinteresuotojo asmens situaciją konkrečiu momentu, kai iškyla klausimas dėl išsiuntimo (2010 m. lapkričio 23 d. Sprendimo *Tsakouridis*, C-145/09, EU:C:2010:708, 32 punktas).

69 Atlikdamos šį vertinimą nacionalinės institucijos, kurioms pavesta taikyti Direktyvos 2004/38 28 straipsnio 3 dalį, kiekvienu nagrinėjamu atveju privalo atsižvelgti į visas reikšmingas aplinkybes, be kita ko, į suinteresuotojo asmens kiekvieno išvykimo iš priimančiosios valstybės narės trukmę, į bendrą šių išvykimų trukmę ir jų dažnumą ir į priežastis, dėl kurių suinteresuotasis asmuo išvyko iš šios valstybės narės. Reikia patikrinti, ar atitinkami išvykimai reiškia, kad suinteresuotojo asmens asmeninių, šeiminių ar profesinių interesų centras persikėlė į kitą valstybę (2010 m. lapkričio 23 d. Sprendimo *Tsakouridis*, C-145/09, EU:C:2010:708, 33 punktas).

70 Dėl klausimo, ar įkalinimo laikotarpiai savaime, nepriklausomai nuo išvykimo iš priimančiosios valstybės narės teritorijos laikotarpių, gali reikšti ryšio su šia valstybe nutrūkimą ir gyvenimo joje pertrūkimą, Teisingumo Teismas yra nusprendęs, kad iš esmės šie laikotarpiai nutraukia gyvenimo šalyje tęstinumą, kaip jis suprantamas pagal Direktyvos 2004/38 28 straipsnio 3 dalies a punktą, tačiau siekiant nustatyti, ar dėl to nutrūko prieš tai su priimančiąja valstybe nare užmegzti integraciniai ryšiai ir dėl to atitinkamas asmuo negali pasinaudoti pagal šią nuostatą garantuojama didesne apsauga, reikia bendrai įvertinti suinteresuotojo asmens situaciją konkrečiu momentu, kai iškyla klausimas dėl išsiuntimo. Atliekant šį vertinimą, į įkalinimo laikotarpius reikia atsižvelgti kaip ir į kitus veiksnius, atspindinčius nagrinėjant kiekvieną konkretų atvejį reikšmingų aspektų visumą, tarp kurių gali būti aplinkybė, kad atitinkamas asmuo gyveno priimančiojoje valstybėje narėje dešimt metų iki įkalinimo (šiuo klausimu žr. 2014 m. sausio 16 d. Sprendimo *G.*, C-400/12, EU:C:2014:9, 33–38 punktus).

71 Iš tiesų tuo atveju, jei Sąjungos pilietis jau anksčiau, dar prieš padarydamas nusikalstamą veiką, už kurią yra sulaikytas, įvykdė dešimties metų nepertraukiamo gyvenimo priimančiojoje valstybėje narėje sąlygą, aplinkybė, kad šios valstybės institucijos sulaikė atitinkamą asmenį, negali būti laikoma automatiškai nutraukiančia integracinius ryšius, kuriuos šis asmuo prieš tai užmezgė su šia valstybe, ir jo gyvenimo toje valstybėje tęstinumą, kaip tai suprantama pagal Direktyvos 2004/38 28 straipsnio 3 dalies a punktą, ir atimančia galimybę pasinaudoti šioje nuostatoje užtikrinama didesne apsauga nuo išsiuntimo iš šalies. Be to, dėl tokio aiškinimo ši nuostata taptų neveiksminga, nes išsiuntimas iš šalies yra priemonė, kurios dažniausiai imamasi dėl suinteresuotojo asmens elgesio, už kurį jis nuteistas laisvės atėmimo bausme.

72 Atliekant bendrą vertinimą, kuris nurodytas šio sprendimo 70 punkte ir kurį šiuo atveju turės atlikti prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas, kiek tai susiję su integraciniais ryšiais, kuriuos B užmezgė su priimančiąja valstybe nare gyvendamas joje iki sulaikymo, reikia atsižvelgti į tai, kad kuo tvirtesni integraciniai ryšiai su minėta valstybe, visų pirma socialiniu, kultūriniu ir šeimos aspektais, ar asmuo netgi yra galutinai integravęsis į šios valstybės visuomenę, kaip pagrindinėje byloje konstatavo prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas, tuo mažesnė tikimybė, kad sulaikymo laikotarpis gali nutraukti šiuos ryšius ir kad dėl to gali nutrūkti dešimties metų gyvenimo šalyje laikotarpis, nurodytas Direktyvos 2004/38 28 straipsnio 3 dalies a punkte.

73 Dėl kitų aplinkybių, reikšmingų atliekant tokį bendrą vertinimą, generalinis advokatas savo išvados 123–125 punktuose pažymėjo, kad jos gali apimti nusikalstamos veikos, dėl kurios asmuo įkalintas, pobūdį ir aplinkybes, kuriomis ši nusikalstama veika buvo padaryta, taip pat visas su suinteresuotojo asmens elgesiu įkalinimo laikotarpiu susijusias aplinkybes.

74 Iš tiesų nusikalstamos veikos pobūdis ir aplinkybės, kuriomis ji buvo padaryta, leidžia įvertinti, kiek atitinkamas asmuo nutolęs nuo priimančiosios valstybės narės visuomenės, o suinteresuotojo asmens elgesys sulaikymo laikotarpiu savo ruožtu gali padidinti tokį nutolimą arba, priešingai, išlaikyti ar atkurti integracinius ryšius, kuriuos šis asmuo prieš tai užmezgė su šia valstybe nare, siekiant jo resocializacijos šioje valstybėje.

75 Be to, šiuo klausimu reikia atsižvelgti į tai, kad, kaip jau yra pažymėjęs Teisingumo Teismas, Sąjungos piliečio resocializacija valstybėje narėje, kurioje jis galutinai integravosi, suinteresuota ne tik pati valstybė narė, bet ir Europos Sąjunga apskritai (2010 m. lapkričio 23 d. Sprendimo *Tsakouridis*, C-145/09, EU:C:2010:708, 50 punktas).

76 Dėl prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusio teismo klausimų, susijusių su aplinkybe, kad atsižvelgimas į įkalinimo laikotarpį siekiant nustatyti, ar dėl jo nutrūko dešimties metų gyvenimo priimančiojoje valstybėje narėje iki išsiuntimo iš šalies priemonės patvirtinimo tęstinumas, gali lemti prieštaringus arba nelygybę atspindinčius rezultatus, atsižvelgiant į tai, kokiu momentu patvirtinta tokia priemonė, reikia pateikti toliau nurodytus motyvus.

77 Iš tiesų tam tikrose valstybėse narėse išsiuntimo priemonės gali būti imamasi kaip bausmės arba laisvės atėmimo bausmės teisinės pasekmės – tokia galimybė aiškiai numatyta Direktyvos 2004/38 33 straipsnio 1 dalyje. Panašiu atveju į būsimą laisvės atėmimo bausmę iš esmės nebus galima atsižvelgti vertinant, ar pilietis nepertraukiamai gyveno priimančiojoje valstybėje narėje dešimt metų iki tokios išsiuntimo iš šalies priemonės patvirtinimo.

78 Taigi gali būti, kad, pavyzdžiui, Sąjungos pilietis, galintis pagrįsti, kad priimančiojoje valstybėje narėje jau gyveno nepertraukiamai dešimt metų iki tos dienos, kai jam skirta laisvės atėmimo bausmė kartu su išsiuntimu iš šalies (kaip bausmė ar kaip pasekmė), gali pasinaudoti didesne apsauga nuo išsiuntimo iš šalies, numatyta Direktyvos 2004/38 28 straipsnio 3 dalies a punkte.

79 Priešingai, kiek tai susiję su piliečiu, dėl kurio, kaip pagrindinėje byloje, išsiuntimo iš šalies priemonė patvirtinta po jo sulaikymo, kyla klausimas, ar dėl šio sulaikymo nutrūko jo gyvenimo priimančiojoje valstybėje narėje tęstinumas ir ar dėl to jis neteko galimybės pasinaudoti tokia didesne apsauga.

80 Vis dėlto šiuo klausimu pažymėtina, kad tuo atveju, jei Sąjungos pilietis gali pagrįsti, kad priimančiojoje valstybėje narėje jau gyveno nepertraukiamai dešimt metų iki tos dienos, kai buvo sulaikytas, aplinkybė, kad išsiuntimo iš šalies priemonė skirta per sulaikymo laikotarpį ar jam pasibaigus, ir tai, kad šis laikotarpis įskaitomas į dešimties metų laikotarpį iki šios priemonės patvirtinimo, savaime nereiškia, kad šis dešimties metų laikotarpis nutrūko ir dėl to suinteresuotasis asmuo nebeturi galimybės pasinaudoti didesne apsauga, numatyta Direktyvos 2004/38 28 straipsnio 3 dalies a punkte.

81 Iš tiesų, kaip matyti iš šio sprendimo 66–75 punktų, kai sprendimas išsiųsti iš šalies priimamas per sulaikymo laikotarpį ar jam pasibaigus, šiuose punktuose nurodytomis sąlygomis atitinkamo piliečio situacija turi būti bendrai įvertinta, siekiant nustatyti, ar jis gali pasinaudoti šia didesne apsauga.

82 Šio sprendimo 77–81 punktuose nurodytais atvejais galimybės pasinaudoti Direktyvos 2004/38 28 straipsnio 3 dalies a punkte numatyta didesne apsauga suteikimas priklauso nuo atitinkamo piliečio gyvenimo priimančiojoje valstybėje narėje trukmės ir integracijos joje laipsnio.

83 Remiantis tuo, kas išdėstyta, į pirmąjį–trečiąjį klausimus byloje C-316/16 reikia atsakyti: Direktyvos 2004/38 28 straipsnio 3 dalies a punktas turi būti aiškinamas taip, kad tuo atveju, jei Sąjungos piliečiui skiriama laisvės atėmimo bausmė ir dėl jo priimamas sprendimas išsiųsti iš šalies, šioje nuostatoje įtvirtinta sąlyga būti „gyvenus priimančiojoje valstybėje narėje pastaruosius dešimt metų“ turi būti aiškinama taip, kad ji gali būti įvykdyta, jei, bendrai įvertinus suinteresuotojo asmens situaciją atsižvelgiant į visus reikšmingus aspektus, manytina, kad, nepaisant sulaikymo, suinteresuotojo asmens integraciniai ryšiai su priimančiąja valstybe nare nenutrūko. Tokie aspektai, be kita ko, yra integracinių ryšių, užmegztų su priimančiąja valstybe nare iki sulaikymo, tvirtumas, nusikalstamos veikos, už kurią skirta laisvės atėmimo bausmė, pobūdis ir aplinkybės, kuriomis padaryta ši veika, taip pat suinteresuotojo asmens elgesys bausmės atlikimo laikotarpiu.

Dėl ketvirtojo klausimo byloje C-316/16

84 Savo ketvirtuoju klausimu *Verwaltungsgerichtshof Baden-Württemberg* (Badeno-Viurtembergo žemės aukštesnysis administracinis teismas) iš esmės siekia išsiaiškinti, kokiu momentu reikia vertinti, ar įvykdyta sąlyga būti „gyvenus priimančiojoje valstybėje narėje pastaruosius dešimt metų“, kaip tai suprantama pagal Direktyvos 2004/38 28 straipsnio 3 dalies a punktą.

85 Pagal Direktyvos 2004/38 28 straipsnio 3 dalies a punktą „sprendimo išsiųsti iš šalies negalima priimti“ dėl Sąjungos piliečio, gyvenusio priimančiojoje valstybėje narėje „pastaruosius dešimt metų“, išskyrus sprendimus, pagrįstus privalomosiomis visuomenės saugumo priežastimis.

86 Iš šios formuluotės matyti, kad „pastaruosius dešimt metų“ reikia suprasti kaip dešimt metų iki sprendimo išsiųsti iš šalies priėmimo, taigi ši nepertraukiamo gyvenimo šalyje dešimt metų sąlyga turi būti tikrinama tokio sprendimo priėmimo dieną.

87 Kaip nurodyta šio sprendimo 65 punkte, Teisingumo Teismas jau yra nurodęs, kad dešimties metų gyvenimo šalyje laikotarpis, kuris yra Direktyvos 2004/38 28 straipsnio 3 dalies a punkte numatytos didesnės apsaugos suteikimo sąlyga, turi būti skaičiuojamas atgaline data nuo sprendimo išsiųsti atitinkamą asmenį iš šalies priėmimo dienos.

88 Remiantis tuo, kas išdėstyta, darytina išvada, kad tai, ar asmuo tenkina gyvenimo priimančiojoje valstybėje narėje dešimt metų iki sprendimo išsiųsti iš šalies priėmimo sąlygą ir ar dėl to gali pasinaudoti Direktyvos 2004/38 28 straipsnio 3 dalies a punkte numatyta didesne apsauga, turi būti vertinama pradinio sprendimo išsiųsti iš šalies priėmimo dieną.

89 Vis dėlto reikia patikslinti, kad toks aiškinimas nelemia atsakymo į atskirą klausimą, kokiu momentu turi būti vertinamas „viešosios tvarkos ar visuomenės saugumo priežasčių“, kaip jos suprantamos pagal Direktyvos 2004/38 28 straipsnio 1 dalį, šios direktyvos 28 straipsnio 2 dalyje nurodytų „rimtų viešosios tvarkos ar visuomenės saugumo priežasčių“ ar „privalomųjų visuomenės saugumo priežasčių“, kaip jos suprantamos pagal šios direktyvos 28 straipsnio 3 dalį, faktinis egzistavimas.

90 Šiuo klausimu pasakytina, kad sprendimą išsiųsti iš šalies priimanti institucija turi tai įvertinti priimdama tokį sprendimą, laikydamasi Direktyvos 2004/38 27 ir 28 straipsniuose įtvirtintų taisyklių.

91 Vis dėlto neatmestina galimybė, kad tuo atveju, jei konkretaus tokio sprendimo vykdymas atidedamas tam tikram laikui, gali prireikti iš naujo įvertinti, ar konkrečiu atveju vis dar yra „viešosios tvarkos ar visuomenės saugumo priežasčių“, „rimtų viešosios tvarkos ar visuomenės saugumo priežasčių“ ar „privalomųjų visuomenės saugumo priežasčių“.

92 Iš tiesų primintina, kad pagal Direktyvos 2004/38 27 straipsnio 2 dalies antrą pastraipą išsiuntimo priemonė taikoma, jeigu atitinkamo asmens elgesys kelia tikrą ir tuo metu esamą pavojų vienam iš pagrindinių visuomenės ar priimančiosios valstybės narės interesų (šiuo klausimu žr. 2012 m. gegužės 22 d. Sprendimo *I*, C-348/09, EU:C:2012:300, 30 punktą ir 2017 m. liepos 13 d. Sprendimo *E*, C-193/16, EU:C:2017:542, 23 punktą).

93 Papildomai pažymėtina, kad jeigu išsiuntimo iš teritorijos priemonė patvirtinta kaip bausmės arba laisvės atėmimo bausmės teisinė pasekmė, tačiau vykdoma daugiau nei po dvejų metų nuo jos patvirtinimo, pagal Direktyvos 2004/38 33 straipsnio 2 dalį valstybės narės privalo patikrinti, ar atitinkamas asmuo tuo metu kelia tikrą pavojų viešajai tvarkai ar visuomenės saugumui, ir įvertinti, ar yra esminių aplinkybių pasikeitimų nuo sprendimo išsiųsti iš šalies priėmimo (2012 m. gegužės 22 d. Sprendimo *I*, C-348/09, EU:C:2012:300, 31 punktas).

94 Be to, iš Teisingumo Teismo jurisprudencijos bendrai matyti, kad valstybių narių teismai, tikrindami sprendimo išsiųsti iš šalies kitos valstybės narės pilietį teisėtumą, privalo atsižvelgti į faktines aplinkybes, kurios susiklostė po to, kai kompetentinga institucija priėmė galutinį sprendimą, bet gali reikšti tuo metu esamos grėsmės, kurią viešajai tvarkai ar visuomenės saugumui savo elgesiu kėlė suinteresuotasis asmuo, išnykimą ar reikšmingą jos sumažėjimą. Taip yra ypač tais atvejais, kai nuo sprendimo išsiųsti iš šalies priėmimo iki tol, kol jį vertina kompetentingas teismas, praeina daug laiko (pagal analogiją žr. 2004 m. balandžio 29 d. Sprendimo *Orfanopoulos ir Oliveri*, C-482/01 ir C-493/01, EU:C:2004:262, 82 punktą ir 2011 m. gruodžio 8 d. Sprendimo *Ziebell*, C-371/08, EU:C:2011:809, 84 punktą).

95 Remiantis tuo, kas išdėstyta, į ketvirtąjį klausimą byloje C-316/16 reikia atsakyti, jog Direktyvos 2004/38 28 straipsnio 3 dalies a punktas turi būti aiškinamas taip, kad tai, ar asmuo tenkina „gyven[imo] priimančiojoje valstybėje narėje pastaruosius dešimt metų“ sąlygą, kaip tai suprantama pagal šią nuostatą, turi būti vertinama pradinio sprendimo išsiųsti iš šalies priėmimo dieną.

Dėl bylinėjimosi išlaidų

96 Kadangi šis procesas pagrindinės bylos šalims yra vienas iš etapų prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusio teismo nagrinėjamoje byloje, bylinėjimosi išlaidų klausimą turi spręsti šis teismas. Išlaidos, susijusios su pastabų pateikimu Teisingumo Teismui, išskyrus tas, kurias patyrė minėtos šalys, nėra atlygintinos.

Remdamasis šiais motyvais, Teisingumo Teismas (didžioji kolegija) nusprendžia:

1. **2004 m. balandžio 29 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2004/38/EB dėl Sąjungos piliečių ir jų šeimos narių teisės laisvai judėti ir gyventi valstybių narių teritorijoje, iš dalies keičiančios Reglamentą (EEB) Nr. 1612/68 ir panaikinančios direktyvas 64/221/EEB, 68/360/EEB, 72/194/EEB, 73/148/EEB, 75/34/EEB, 75/35/EEB, 90/364/EEB, 90/365/EEB ir 93/96/EEB, 28 straipsnio 3 dalies a punktas turi būti aiškinamas taip, kad galimybė pasinaudoti šioje nuostatoje numatyta apsauga nuo išsiuntimo iš šalies siejama su sąlyga, kad suinteresuotasis asmuo turi teisę nuolat gyventi šalyje, kaip tai suprantama pagal šios direktyvos 16 straipsnį ir 28 straipsnio 2 dalį.**

2. **Direktyvos 2004/38 28 straipsnio 3 dalies a punktas turi būti aiškinamas taip, kad, kai Sąjungos piliečiui skiriama laisvės atėmimo bausmė ir dėl jo priimamas sprendimas išsiųsti iš šalies, šioje nuostatoje įtvirtinta „gyven[imo] priimančiojoje valstybėje narėje pastaruosius dešimt metų“ sąlyga turi būti aiškinama taip, kad ji gali būti įvykdyta, jei, bendrai įvertinus suinteresuotojo asmens situaciją atsižvelgiant į visus reikšmingus aspektus, manytina, kad, nepaisant sulaikymo, suinteresuotojo asmens integraciniai ryšiai su priimančiąja valstybe nare nenutrūko. Tokie aspektai, be kita ko, yra integracinių ryšių, užmegztų su priimančiąja valstybe nare iki sulaikymo, tvirtumas, nusikalstamos veikos, už kurią skirta laisvės atėmimo bausmė, pobūdis ir aplinkybės, kuriomis padaryta ši veika, taip pat suinteresuotojo asmens elgesys bausmės atlikimo laikotarpiu.**

3. **Direktyvos 2004/38 28 straipsnio 3 dalies a punktas turi būti aiškinamas taip, kad tai, ar asmuo tenkina „gyven[imo] priimančiojoje valstybėje narėje pastaruosius dešimt metų“ sąlygą, kaip tai suprantama pagal šią nuostatą, turi būti vertinama pradinio sprendimo išsiųsti iš šalies priėmimo dieną.**

Parašai.